

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ ÉVEIBEN

A második bécsi döntés után Szováta, Maros-Torda vármegye nyárádszeredai járásában lévő nagyközség. Területe 24.365 h, laktsága az 1940-es népszámlálás adatai szerint 4.060, amelyből 3.990 magyar, 40 román, 16 német és 14 más nemzetiségű. A zsidók nem jelentek meg a statisztikákban. Ilyésmező kisközségnek 387 lakosa volt.

Nem sokkal a magyar közigazgatás felállítása után, szeptember 27-én felesküdtött a község új előjárósága: Gub M. Antal és Martzy Ágoston közjegyzők. Kaliné Deák Ilona írnok, Pásztori Ferenc díjszedő lett, Negrutiú Emil megmaradt havasgazdának, akit 1943-ban Illyés József váltott fel. A községi bíró Szovátián Ágoston István, Ilyésmezőben Szász András lett. ¹ ÁltMv. Községi jegyzőkönyvek. Szováta. 1940. szeptember 27. *

Fogadó ünnepség a bécsi döntés után. Fotó: Kiss.

Szováta határában lévő hatalmas erdőségekre 13 felfegyverzett erdész felügyelt. Rhédey László főerdőmérnök mellett Nagy István m. kir. erdész és Lukács György járási erdőőr felügyelte munkájukat. Ebben az időszakban a legnagyobb ipari vállalat a "Lomási Erdőipar" volt, amely 23 tisztviselőt és 400 munkást foglalkoztatott. Akisebb üzemek közül a Borbély Gyuláé 1940 szeptemberében 133.000 m³ faáruval rendelkezett, a Kálai József fűrészmalma (a későbbi Kun-gátter) szállítóeszközök hiányában a csőd szélén állt. Majoros István 160 m³, Domokos Márton Károlyé 200 m³ tűzifát termelt ki. A nagy vállalatok között szerepelt még Szováta Fürdő Rt. is.

A hatalomváltáskor 15 kereskedőt tartottak számon: Borbély Gyula, Deák Sándor, Feiner József, Forspecher Benjamin, Friedmann Dezső, Lázár Gabriella, Németh István, Schnitzer Artúr, özv. Szenkovits Lajosné, Szenkovits Dezsőné, özv. Bogdán Istvánné, Czitrom Mendel, Gottlieb Albert, Fosmann József és Ruszi Sándor. Ilyesmezőben Szekeres József üzlete működött.

Ugyanekkor 57 iparos fizetett társadalombiztosítást: 7 cipész, 2 géplakatos (Piroska András, Jeremiás Antal), 3 ács (Piroska András, id. Vadász János, Duka Lajos), 2 fodrász (Katona Ferenc, Szöcs Jenő), 5 mészáros (Fülöp Simon, Szabó Mihály, Bíró Pál, Szigyártó János, Nagy Sándor), 4 kocsmáros - vendéglős, 7 asztalos (Bocskai Vince, Mester Petőfi, Fábián József, Mare Ioan, Dobos Sándor, Blénessy Balázs, Dillmont Frigyes), egy szódás (Balogh Mihály), egy bádogos (Mülbauer Sámuel), 3 pék (Kanyó Domokos, Goldsteiner Izidor, Vadász Jánosné), 5 Kőműves (id. Bocskai Ferenc, Szilveszter Mihály, id. Fülöp Lázár, ifj. Fülöp Lázár, Pál Lajos), 4 kovács (Gálfalvi Lajos, Ilyés Albert, Barabás János, Simon József), 4 szabó (Lőrinczi István, Márton Károly, Nemes Árpád), egy seprűkötő (Czitrom Adolf), 2 szücs (Siklódi István, Bokor Mihály), egy kőfaragó (Treznai Márton). 1944. május 23-án kapja meg a működési engedélyt Fülöp Szabó János a Sebes patakra épült, már régóta működő vízimalmára.

Sajnos a háborús viszonyok csakhamar érezhetővé váltak úgy a faluban mint a fürdőtelepen. Ez elsősorban az élelmiszer ellátásban mutatkozott meg. Számontartották a gabonakészleteket. A szoptatós anyák és csecsemők fejadagra kaptak cukrot és sót (!). Az előjáróság egyre sürgetőbben kéri a katonai adminisztráció parancsnokságát, hogy utaljanak ki élelmiszert. Az üzérkedés megfékezésére maximalizálják a piaci árakat, a búza mázsája 24, a kukorica 23, a paszuly 28, a burgonya 8 pengő. Hatóságilag megszabott árak vannak a vendéglőkben is: tea rummal és citrommal meg egy süteménnyel 46 fillér, háromfogásos ebéd 1 pengő 20 fillér, a vacsora 86 fillér. A hústermékek árai is híven tükrözik a gazdasági helyzetet és a kor étkezési szokásait. Legdrágább volt a füstölt szalonna, (kilója 2 pengő 60 fillér), árban követte a kolbász (2 pengő 30 fillér), a sertéskaraj (2 pengő 30 fillér), a marhahús (1 pengő 48 fillér).

1943-ban 70 munkavállalót, 30 cselédet és 40 napszámost tartottak nyilván. A Hangya szövetkezetnek 270 tagja volt. A Földművelésügyi Minisztérium Gazdaságpolitikai Ügyosztálya egy feljegyzésében 1944. július 16-án érdekes jellemzését adja a szovátai gazdasági viszonyoknak: "A község határa csupán törpebirtokosok között oszlik meg, maximum 15-20 holdas birtokterülettel, melynek azonban többségét az 5-6 holdas birtoktestek teszik ki. A lakság 1/3-a nincstelen napszámos. A fürdővel kapcsolatban a község lakságának jövedelme nincs, mert külön fürdőtelep van szállókkal, panziókkal és egyéb idegenfor-

galmi épületekkel. A községhez tartozó földek minőség szempontjából V. és VI. osztályúak, ami azt jelenti, hogy legnagyobb részét köves terület, amiért is roppant nehéz munkával művelhető meg.”

Tirnoveanu Alexandru görög katolikus pap elmenekült a visszavonuló román hatóságokkal. Hívei, akik eredetileg is magyarok voltak, vagy elmagyarosodott családokból származtak legnagyobb részét áttértek: „... a helybéli görög katolikus román pap, aki híveink közül is sokat térített át különböző fogásokkal a gör. kath. vallásra, elmenekült, ámbár senki sem üldözte, hívei pedig - nemzetiségük végleges eldöntése érdekében a helybéli római katolikus és református vallásra kívánnak áttérni tömegesen.” * Református presbiteri jegyzőkönyvek. 1940. IV. kötet. 38. * 1940 szeptemberében 227 görög katolikus tért át a római katolikus hitre, 35 a reformátusra. A görög katolikus egyház statisztikája szerint összesen 387 hívük tért át a római katolikus, 59 a református és 2 az unitárius vallásra.

A görög katolikus egyház még a háború előtt előkészítette egy új templom építését az állami iskola melletti üres telken, már a téglát is megvásárolták. Mikor a hívek nagy része katolikussá lett élén meggybírójukkal, Piroska Zakariással, a téglát a katolikus egyháznak adományozták. A telken, amelyet a katolikus egyház a háború előtt vásárolt meg Fábián Máriától 19.000 lejért 1942-ben fogtak hozzá a kultúrház építéséhez.

Bocskai Vince, Bíró Imre ács és Pál Lajos kőműves 1943. augusztus 25-i határidővel vállalták egy mozi terem felépítését. Az Agyagási Gábor tulajdonában lévő Rákóczi mozi 200 férőhelyes volt. Az állandó mozi elkészítése előtt is voltak filmvetítések a fürdőtelepen, a 20-as években némafilmet vetítettek a községháza nagytermében. Itt tartotta vetítéseit Agyagási Gábor is.

Ugyancsak 1943-ban készült el a falusi kultúrház is. A kőművesmunkákat Fülöp Lázár, az asztalosmunkákat Csortán Balázs, az ácsmunkákat Domokos F. Márton mesterek végezték. A költségek elérték a 156.000 pengőt, a befejezéshez Török Mihály plébános 50.000 pengő állami segílyt kért. A belső munkák 1944-ben is folytak

Az emeletes, 52 m hosszú, 22 m széles épület magába foglalta:

a. a Hangya Szövetkezet bolthelyiségét, boltoslakást és a bolthoz szükséges irodát és raktárhelyiséget,

b. a Gazdakört, mely egy nagy teremből áll, mely nagy teremben lesz elhelyezve a Gazdakör könyvtára, rádiója és ez a terem szolgál arra, hogy a Gazdaköri szakelőadásokat, tanfolyamokat itt tartsák. Ezenfelül itt lesz megrendezendő a földművelésügyi minisztérium által folyósított segílyek ellenében örök időkre vállalt földművelési és szövetkezeti szaktanfolyamok, gyümölskiállítások és a mezőgazdaság fejlesztésére szükséges egyéb kiállítások.

c. a Kultúrház céljára szolgáló nagyterem, (mely nagy létszámú hallgatóság esetén a gazdakörrel egybenyitható) népelőadás, népnevelés, leventeoktatás stb. előadásokra [használható].

D. az emeleten legény- és leányifjúsági egyesületi termeket és irodahelyiségeket.”

A bécsi döntés után elmenekülnek az állami iskola román tanerői: Ludriaș Ion és Ileana, Ciocoveanu Angeliu és Ileana, Mirica Ion és felesége. Helyüket töltötték be Barabás Mária és Szőcs Irén. Helyükön maradtak a felekezeti tanítók: Bartha Béla a református, Reiner Mária, Búzás András (Endre), Arros János és Keresztes Cecília a katolikus iskolában.

1940 őszétől az állami iskola épületét, amely nagyrészt a helyi adókból és közmunkából épült, a megyei tanfelügyelőség átadta a katolikus egyháznak oktatási célokra. Ebben egy tanteremre és tanári szobára a református egyház is igényt tartott, ezért október 26-án Török Mihály plébános, a községi jegyző és a bíró felajánlották református iskola céljára az óvoda helységét.

A “jó egyetértés és békesség” megőrzéséért ezt a reformátusok el is fogadták. Végül is felszámolták az állami iskolát (az állami iskola tovább működik Szakadátton és Ilyésmezőben) és tanfelügyelői döntéssel épületét a katolikus egyház gondozásába adják. A tanerők számát négyről kilencre emelik. Október elsejére befejeződik a katolikus kántori lakás építése is és Búzás Endre kántortanító családjával beköltözhethet az egykori templom helyén - a Bagolyvárban - emelt épületbe.

A Kalocsai Iskola Nővérek 1941. szeptember 12-én kapnak engedélyt a szovátai letelepedésre. Szabó M. Andrea, Pádár M. Gudélia, Pataki M. Aranka és Renz M. Hildegundis nővérek átvették az óvoda és napközi működtetését és egy tanítói állást is betöltöttek. Ezek mellett állami kisdédóvó intézet is létezett Virágh Margit óvónő vezetésével.

A katolikus egyház 1943 nyarán minisztériumi engedélyt kap egy polgári iskola nyitására. Ezért a Kalocsai Iskola-nővérek létszámát négyről nyolcra emelik, kibővítik a nővérek zárdáját négy helyiséggel és Benedekné Ádám Mária 15.000 pengős adományából egy kápolna is épül. Az iskola egyetlen osztállyal kezdte meg működését az állami iskola épületében.

A református iskolába az első évben a tandíj egy tanuló után 10 pengő, két tanuló után 16 pengő, három tanuló után 20 pengő volt. Az iskola két tanerőssé vált Szőcs Irén kántortanítónő Szovátára való helyezésével. Az iskolába 122 tanuló járt, az első, második és negyedik osztály a nagyterembe, a harmadik, ötödik, hatodik osztály a kápterembe volt elhelyezve. 1941-ben a református püspökség elhatározza egy teológiát végzett lelkész kinevezését. Lőrinczi András sóváradai lelkész jelenti be, hogy “a változott viszonyok folytán ... szükségesnek

látja, hogy a szovátai - igen exponált helyen levő - gyülekezetben a munka nem lévitai, hanem lelkész és kántortanítói állás megszervezése által biztosították.”² Református Presbiteri Jegyzőkönyvek. 1941. szeptember 28. * Egy héttel korábban a templomépítő Bartha Béla bejelenti, hogy “pályázatot nyújtott be a marosvásárhelyi ref. kollégiumban lévő elemi iskola egyik tanítói állására” és ott meg is választották.

Bartha Béla helyére az egyházi javak adminisztrátorának Lőrincz András sóváradai lelkészt nevezte ki az esperesség. A kinevezés napján, október 18-án átveszi a templom és lelkészi hivatal leltárát: templom teljes felszereléssel, klenódiумok leltár szerint darabonként hiánytalanul, az egész egy kétkulcsosládában, paplak, két melegítőkályha, egy főzőkályha, villanylámpák égőkkel. Az irodában két szekrény, egy Wertheim szekrény, két asztal, egy fogas, egy könyvespolc, egy fali kerék óra, öt falikép, egy oklevél berámázva, hat szék. Levéltár lajstrom szerint hiánytalanul, napra készen elintézett iratokkal. Pénztárnapló 4.651. P. 69 fillér bevétellel, 3.651 P. 45 fillér kiadással, 1.000 P. 71 fillér pénzmaradvánnyal. A pénzmaradványból, a presbitérium határozata alapján 700 P. -t a Posta takerékpénztárba helyeznek el kamatra. A Nőszövetség összes adományai és még 133 P. 10 fillér készpénz Szabó Györgyné pénztárosnál van. A leltár alkalmával az iskolában a következő leltári tárgyakat találták: padok, térképek, naplók, tábla, faliképek, kályha, pódiumasztal, a református Dalkör harmóniuma, két szoba, konyha, kertés lakás irodával és gazdasági épületekkel és kerttel. Gabona, tűzifa és más járandóságok 560 P. értékben.

1941-ben a 270 szovátai református családban 833 lélek volt.

A megüresedett tanítói állásra Szöcs Károlyt nevezik ki. Az iskolába 126 tanuló volt beírva, kikkel három tanító foglalkozott.

Fülöp Dénes esperes 1942. június 7-én iktatta be Szováta első teológiát végzett lelkészét, Kali Dénest. Alakalmi köszöntő beszédet mondott Borbély Gyula presbiter, Kádár Józsefné, a Nőszövetség részéről, Fehér János jegyző, Szöcs Károly tanító, Török Mihály katolikus plébános, Martzy Ágoston főjegyző és Márton Piroska az ifjúság nevében. Ugyanakkor Illyés Tibor földbirtokos 10 hold földet adományoz az egyháznak a lelkészi fizetés pótlására.

A szovátai nagyobb vendéglőről az 1943-ban a légitámadások esetére készített élelmészeti tervből tudunk meg adatokat. A Petőfi étteremben 70, Kovács Mihály étterme 40, Agyagási Ferenc kifőzdéjében 20, Kali Imre vendéglőjében 40, a Gomba étteremben és Bécsi István vendéglőjében 150 kibombázott személyt lehetett volna ellátni. Az elemi iskolában 100 személy részére terveztek közkonyhát felállítani, ahol apácák főztek volna. Mindenik étkező helyen a személyzet mellé levante lányokat osztottak be kisegítő munkákra. A helyi pékek napi

kapacitása 1.700 kenyér volt, ebből Orbán Lajos 1.200, Kanyó Domokos 500 kenyér sütését vállalta a beosztott leventék segítségével.

1944. március 19-én a "szövetséges" német csapatok megszállják Magyarországot, ez új szenvedések árnyékát vetítette előre. Tíz nap múlva a nyilas kormány elrendeli a zsidó eredetű magyar állampolgárok számára a sárga csillagok viselését. Röviddel ezután, - május 3-án - Észak-Erdélyben is megkezdik a zsidó lakosság deportálását, Szovátáról 140 személyt hurcolnak a marosvásárhelyi Téglagyárban berendezett táborba, ahonnan később a megsemmisítő táborokba kerültek. Ehhez még hozzá kell adni azok számát akik már korábban behívót kaptak a munkaszolgálatos századokba, akik közül csak Junger Ilyés és Forschpecher Béla nevét ismerjük. Az elvittek közül a legidősebb a 77 éves Leb Gyuláné, Fridman Eszter, a legfiatalabb az alig egy éves Lázár Gabriella és a három éves Edelstein Jutka és Májer Szerénke volt.

A szovátai zsidó lakosságról egy 1944. április 8-án összeállított névsor nyújt képet: "F.[olyó] hó 4-én kelt 6136/1944 VII. Res. Sz. B.[elügy] M.[inisztériumi] rendeletre fogalmazvány. KIMUTATÁS a Szováta községben letelepedett zsidókról. 1. M.-Kir. Belügyminiszter Úrnak Budapest, 2. Főszolgabíró Úrnak Nyárádszereda, 3. M.-Kir. Csendőparancsnokságnak Szováta.

Folyó sz.	NÉV	Születési év	ANYJA NEVE	Pontos cím
1	BENJAMIN FERENC	1913	BENJAMIN TERÉZ	Főút 272
2	BENJAMIN FERENCNÉ, SZÜLETETT: ÁBRÁMOVICS	1919	MEROVICS FÁNI	"
3	CITROM ADOLF	1890	SCHWARTZ SZERÉN	Főút 261
4	CITROM ADOLFNÉ, MÁRK SZERÉN	1892	SCHWARTZ ETELKA	"
5	CITROM IMRE	1926	MÁRK SZERÉN	"
6	FORSCHPECKER DÁVID	1889	FRIEDMAN AMÁLIA	Főút 266
7	FORSHPECKER DÁVIDNÉ, ROZMAN BERTA	1892	STERN BERTA	"
8	FORSHPECKER BENJAMIN	1913	ROZMAN BERTA	"
9	FORSHPECKER REZSIN	1914	ROZMAN BERTA	"
10	FORSHPECKER ZOLTÁN	1922	ROZMAN BERTA	"
11	FORSCHPECKER MAGDA	1933	ROZMAN BERTA	"
12	POLLÁK DÁVID	1912	FELCSER BÉNI	Főút 278
13	POLLÁK DÁVIDNÉ, SZERÉN KOHN	1912	VOLMAN ERIMED	"
14	POLLÁK MÓR	1936	KOHN SZERÉN	"
15	POLLÁK ATTILA	1937	KOHN SZERÉN	"
16	POLLÁK BERNÁT	1939	KOHN SZERÉN	"
17	POLLÁK ZOLTÁN	1940	KOHN SZERÉN	"
18	POLLÁK IZSÁK	1942	KOHN SZERÉN	"
19	SCHWARTZ DÁVID	1902	GRUBERT BERTA	Parajdi u. 11
20	SCWARTZ DÁVIDNÉ, HUSZÁR MARGIT	1909	KARCH SAROLTA	"

21	SWARTZ MÁRTON	1936	HUSZÁR MARGIT	"
22	IFJ. RUBEN JAKAB	1904	SPICZER LENKE	Főút 20
23	RUBEN JAKABNÉ, MEISTER IDA RÓZA	1903	GRÜNFEL MÁRIA	"
24	RUBEN STELLA	1931	MEISTER IDA RÓZA	"
25	GOTLIEB ALBERT	1884	SALAMON SÁRA	Főút 154
26	GOTLIEB ALBERTNÉ, RUBEN LILI	1892	LIBERMAN LINA	"
27	LŐRINCZ JENŐ	1900	KOVÁCS ANNA	Parajdi ut 46
28	LŐRINCZ JENŐNÉ, FISCHER PEPI	1912	STERN REGINA	"
29	LŐRINCZ SÁNDOR	1929	FISCHER PEPI	"
30	LŐRINCZ JÓZSEF	1934	FISCHER PEPI	"
31	LŐRINCZ BÉLA	1935	FISCHER PEPI	"
32	LŐRINCZ HELEN	1936	FISCHER PEPI	"
33	ID. RUBEN JAKAB	1897	LIEBERMAN LINA	Főút 25
34	RUBEN JAKABNÉ, EFRAIN BERTA	1894	GOTLIEB KLÁRA	"
35	RUBEN ILONA	1927	EFRAIN BERTA	"
36	RUDEN DÁVID	1929	EFRAIN BERTA	"
37	FLEISSIG ZOLTÁN	1906	BENEDEK EUGÉNIA	Főút 538
38	FLEISSIG GYULA	1933	KOLOZSVÁRI HAJNAL	"
39	SCHÖNBERG ANTAL	1902	POLLÁK REGINA	Főút 280
40	SCHÖNBERG ANTALNÉ, AUSCH BELLA	1903	FRIEDLANDER LÁLI	"
41	SCHÖNBERG RÉNI	1927	AUSCH BELLA	"
42	SCHÖNBERG MIRJAM	1928	AUSCH BELLA	"
43	KÓVÁRI JAKAB	1876	HÖNIGH ROZÁLIA	Fürdő út 329
44.	KÓVÁRI JAKABNÉ, ÁRON ESZTER	1878	ÁRON ESZTER	"
45.	KÓVÁRI ERZSÉBET	1908	ÁRON ESZTER	"
46.	KÓVÁRI MARGIT	1910	ÁRON ESZTER	"
47.	MÜLBAUER SAMU	1892	KOHN BERTA	Főút 305
48.	MÜLBAUER SAMUNÉ, GRÓSZ ROZÁLIA	1903	HERMAN HÁNI	"
49.	MÜLBAUER ILONA	1925	GRÓSZ ROZÁLIA	"
50.	MÜLBAUER LIDIA	1927	GRÓSZ ROZÁLIA	"

51.	MŰLBAUER MÁRIA	1930	GRÓSZ ROZÁLIA	"
52.	MŰLBAUER BERTA	1936	GRÓSZ ROZÁLIA	"
53.	DÁVIDOVICS MÁRTON	1898	WEISZ LINA	Főút 591
54.	DÁVIDOVICS MÁRTONNÉ, SCHMILL CZECILIA	1907	LILIG AMÁLIA	"
55.	DÁVIDOVICS MARGIT	1930	SCHMILL CZECILIA	"
56.	STARK FERENCNÉ, MENDEL HELÉN	1894	ADLER ROZÁLIA	Főút 592
57.	STARK ÁGNES	1924	MENDEL HELÉN	"
58.	STARK ERZSÉBET	1927	MENDEL HELÉN	"
59.	STARK RUDOLF	1888	KOHN FÁNI	"
60.	STARK RUDOLFNÉ, HEVESI MÁRTA	1910	FISCH NATÁLIA	"
61.	STARK ALIZ VERA	1925	SALAMON SZIDÓNIA	"
62.	MÁRK MÓR	1891	IZSÁK REGINA	Főút 617
63.	MÁRK MÓRNÉ, RUBEN FRIDA	1901	LIEBERMAN LINA	"
64.	SCHNITZER ARTHUR	1899	SPICZER AMÁLIA	Főút 774
65.	SCHNITZER ARTHURNÉ, LEB ROZÁLIA	1901	FRIEDMAN ESZTER	"
66.	SCHNITZER ERNŐ	1924	LÉB ROZÁLIA	"
67.	SCHNITZER LENKE	1926	LÉB ROZÁLIA	"
68.	LÉB GYULÁNÉ, FRIEDMAN ESZTER	1867	CITROM LUJZA	"
69.	GOLDSTEIN IZIDOR	1877	GOLDSTEIN LEA	Szakadát 622
70.	GOLDSTEIN IZIDORNÉ, LÖVINGER EMILIA	1886	KLEIN ROZÁLIA	"
71.	GOLDSTEIN LIVIA	1918	LÖVINGER EMILIA	"
72.	GOLDSTEIN HENRIK	1923	LÖVINGER EMILIA	"
73.	GOLDSTEIN SÁNDOR	1924	LÖVINGER EMILIA	"
74.	LÖVINGER LÁZÁR	1895	KLEIN RÓZA	Főút 832
75.	LÖVINGER LÁZÁRNÉ, DÁVIDOVICS PEPI	1895	RESZLER FÁNI	"
76.	DÁVIDOVICS MIHÁLY	1925	DÁVIDOVICS PEPI	"
77.	LÖVINGER MÁRTON	1932	DÁVIDOVICS PEPI	"

78.	FEINER JÓZSEF	1903	GYÖRGY ESZTER	Főút 838
79.	FEINER FÁNI	1896	GYÖRGY ESZTER	"
80.	DÁVIDOVICS FÜLÖPNÉ, ROZMAN JOLÁN	1905	FEINER IDA	"
81.	RÓZENBERG HERMAN	1908	MENDEL HERTA	Főút 154
82.	RÓZENBERG HERMANNÉ, TAUB REGINA	1913	KATZ SAROLTA	"
83.	RÓZENBERG DEZSŐ	1935	TAUB REGINA	"
84.	RÓZENBERG SZIDI	1939	TAUB REGINA	"
85.	HOROVITZ SÁMUEL	1882	NÁGELBUS RENI	Főút 858
86.	HOROVITZ SÁMUELNE, MENDEL BERTA	1887	MÁRTON IDA	"
87.	LÁZÁR JAKAB	1877	HIRSCH ROZÁLIA	Főút 900
88.	LÁZÁR JAKABNE, MÁRK LINA	1882	SCHWARTZ ETELKA	"
89.	LÁZÁR ALADÁR	1908	MÁRK LINA	"
90.	LÁZÁR ALADÁRNE, ROZENFELD ARANKA	1919	HEIMAN REGINA	Főút 895
91.	LÁZÁR ÁRMIN	1911	HIRSCH BERTA	Főút 900
92.	LÁZÁR ÁRMINNE, LÁZÁR GABRIELLA	1913	MÁRK LINA	"
93.	LÁZÁR GABRIELLA	1943	LÁZÁR GABRIELLA	"
94.	STERN JÓZSEF	1903	STERN ILÁNI	"
95.	STERN JÓZSEFNE, SEIFER FRIDA	1910	LÁNG MÁRIA	"
96.	STERN IZSÁK	1928	SEIFER FRIDA	"
97.	STERN PIROSKA	1930	SEIFER FRIDA	"
98.	STERN JETI	1932	SEIFER FRIDA	"
99.	STERN SÁVA	1934	SEIFER FRIDA	"
100.	STERN ZOLTÁN	1936	SEIFER FRIDA	"
101.	MARKOVITS JÓZSEF	1899	STERN SZERÉN	Főút 901
102.	MARKOVITS JÓZSEFNE, GAJDEL SÁRA	1896	BASCH ILONA	"
103.	MARKOVITS ILONA	1924	GAJDEL SÁRA	"
104.	MARKOVITS MOZES JAKAB	1925	GAJDEL SÁRA	"
105.	MARKOVITS DÁVID	1930	GAJDEL SÁRA	"
106.	MARKOVITS PAULA	1933	GAJDEL SÁRA	"
107.	ROZMAN JÓZSEF	1880	HIRSCH REGINA	Főút 937
108.	ROZMAN JÓZSEFNE, FEINER IDA	1888	GYÖRGY ESZTER	"
109.	ROZMAN SÁNDOR	1920	FEINER IDA	"

110.	SZILÁGYI LÁSZLÓ	1907	HÉNIG REGINA	Főút 979
111.	SZILÁGYI LÁSZLÓNÉ, MEISTER BERTA	1910	LÉB ESZTER	"
112.	ÉDELSTEIN MIHÁLY	1914	ÉDELSTEIN KLÁRA	Főút 960
113.	ÉDELSTEIN MIHÁLYNÉ, BAUMGARTNER MARGIT	1912	BENJAMIN TERÉZ	"
114.	ÉDELSTEIN SZIDI	1939	BAUMGARTNER MARGIT	"
115.	ÉDELSTEIN JUDIT	1941	BAUMGARTNER MARGIT	"
116.	CITROM MENDEL	1885	SCWARTZ SZERÉN	Főút 71
117.	CITROM MENDELNÉ, RUBEN SZERÉN	1891	LIEBERMAN LINA	Főút 71
118.	CITROM ELVIRA	1923	RUBEN SZERÉN	"
119.	CITROM KLÁRA	1925	RUBEN SZERÉN	"
120.	CITROM ENDRE	1928	RUBEN SZERÉN	"
121.	MÁJER GÉZA	1910	ROZENTHÁL SZERÉN	Főút 852
122.	MÁJER GÉZANÉ, BAUMGARTNER RÓZA	1918	BENJAMIN TERÉZ	"
123.	MÁJER SZERÉN	1943	BAUMGARTNER RÓZA	"
124.	SZILÁGYI IRMA	1899	HÖNIG REGINA	Főút 164
125.	FRIEDMAN DEZSÓ	1906	SPICZER AMÁLIA	Fürdő út 457
126.	FRIEDMAN DEZSÓNÉ, SCHNICZER ELVIRA	1895	DIEMANSTEIN OLGA	"
127.	DR. GIDÁLI JÓZSF	1898	MÁRTON RÓZA	Fürdő út 474
128.	GIDÁLI JÓZSEFNÉ, HELLER GIZELLA	1899	CHRIS ROZÁLIA	"
129.	GIDÁLI GYULA	1939	HELLER GIZELLA	"
130.	SCHWARTZ ÁBRAHÁM	1899	GRÁBER BERTA	Parajdi út 11
131.	SCHWARTZ ÁBRAHÁMNÉ, HETZ EUFENIA	1905	HEICH SÁRA	"
132.	SCHWARTZ LAJOS	1923	HETZ EUFÉNIA	"
133.	SCHWARTZ DÓRA	1926	HETZ EUFÉNIA	"
134.	SCHWARTZ ILONA	1928	HETZ EUFÉNIA	"
135.	SCHWARTZ DÁVID	1930	HETZ EUFÉNIA	"

Szováta, 1944. április 8-án. Martzy Ágoston jegyző. ³ ÁLT.Mv. 1067. Iratcsomó. Primăria comunei Sovata. Statistica evreilor 1944. *

Az összeírásakor munkaszolgálatos volt: Junger Ilyés és Forschpecker Béla.

Ismereteink szerint csak Citrom Imre (1926), Forschpecker Rezsín (1914), Forschpecker Zoltán (1922), ifj. Ruben Jakab (1904), Kővári Erzsébet (1908), Schnitzer Arthur (1899), Schnitzer Ernő (1924), Schnitzer Lenke (1926), Goldstein Henrik (1923), Goldstein Sándor

(1924), Stern József (1903), dr. Gidáli József (1898) és Junger Ilyés tértek haza Szovátára a háború után, vagyis kevesebben mint az elhurcoltak 1/10-e.

Az elhurcoltak javait állami tulajdonba vették, melynek egyrészt hasznosbérbe adták ki, vagy hadirokkantak számára sajátították ki. Összesen 23 szovátai családnak juttattak fizetés nélkül a kisajátított zsidó vagyomból. ⁵ ÁLTMv. 217. iratsomó. 13. * Az elhurcolás napján lefoglalják az ingóságokat is, majd július 12-én rendelkeznek az üzletekben lévő romlandó áruk forgalomba hozataláról. A befolyt összeget a "zsidó kereskedők" számlájára utalják át. A zsidó egyesületeket felszlatják. ⁶ ÁLTMv. Fond 1067. Primăria Sovata, 194 iratsomó, 27. *

A katonakorú korosztályokból sokan már a háború kezdete óta kikerültek a frontokra. Még 1940-ben, Beszarábia orosz megszállásakor estek el az első áldozatok: Fülöp S. József és Domokos Béla. Bakos András, Bajkó István, Domokos György, Duka József, Györgyi István, Jakab Péter, Lőrinczi János, Lőrinczi Mihály, Lukács János, Márton Béni, Megyes I. János, Piroska Károly, Szabó Dezső, Szabó György, Fülöp András, Bálint József, az ilyésmezei Tímár Sándor, Gombóczi Mihály, Kacsó János honvédekről csak azt tudjuk, hogy a keleti fronton estek el. ⁷ Halotti Könyvek. 1941-1972. *

Magyarország szovjetellenes háborújának első szovátai áldozata volt Veress J. Jenő, aki már a galíciai harcokban elesett. A háború legtöbb szovátai áldozatát a Don-kanyari veszített csata szedte. Az itt esettek közül Bárdos József, az ilyésmezei Kiss Márton szakaszvezető és Mare Ioan nevét ismerjük.

Az erdélyi harcokban, Aranyosgerendnél esett el Jakab N. Mihály, a nagyváradi kórházban halt meg Fülöp I. Zoltán és Lőrinczi Albert.

Erdély védelmében estek el a gyenge felszereléssel és kiképzéssel a frontra küldött leventék közül Bíró F. Árpád, Lengyel András és Szombati Sándor. A magyarországi harcokban nyolc szovátai áldozta életét, köztük volt: Máté László, Kádár János (Ároktető), Dósa János (Mezőcsát), Szabó Kálmán (Zala megye), az ilyésmezei Máté Dénes (Siófok). Az utolsó magyarországi harcokban, Sopronnál esett el 1945. márciusának végén Bajkó Lajos 41 éves földműves. A volt Csehszlovákia területén esett el a 41 éves Bíró Balázs.

A front 1944 szeptember közepén vonult át Szovátán, miután a szovjet és román csapatok áttörték a Keleti Kárpátok áttörőit, a határvédelmet, ahol a székely határőrszázadokat is bevetették.

Szovátá és Sóvárád mögötti dombokon német nehéztüzérség ásta be magát. Az Agyagási-mozinál és a sóváradi Görög Péter kertjében légvédelmi ágyúk voltak felállítva. Azonban mikor szeptember 5-én az orosz előőrsök elérték a helységet a németek visszavonultak de nem mulasztották el felrobbantani a Parajdra vezető országút Szovátapatakán átvezető hídját (szeptember 15), a kisvasút viaduktját, ("A hid

három lábát robbantották fel, olyan nagy erejű volt a robbanás, hogy az elszakadt lábak még egyszer olyan magasra emelkedtek mint maga a híd. Egy nagy tömb idősebb Gálfalvi Lajos csúrére esett, beszakította a tetőt, a padlást és a padlót összetörve befűrődött a földbe.” - Gálfalvi Lajos adatközlő.) mincképpen a református templom is megsérült, felgyújtották a Lomás cég épületeit és anyagraktárát. A robbantó német katonák közül egyik moterkerékpárral menekült, de az orosz előőrsök a kisállomás környékén lelőtték. ⁸ Fülöp Imre, szül. 1911, adatközlő. * Az iszapfürdő és egyes magán gazdasági épületek felgyújtását a lakosság akadályozta meg. Az utolsóinak távozó németek még felrobbantották a Szováta-vize szakadati hídját.

Az elsőnek bevonuló orosz csapatok lovas kozákok voltak, a harcoló alakulatok azonnal tovább vonultak a Nyárád mentén. Szovátát a tartalék és a frontról leváltott, pihenők tartották megszállva. “Hajdó Mártonnak jön az apja: Itt vannak Ivánék! Tíz percen belül jöttek a kozákok kicsi lovaikon, bejöttek, elvitték mind az öt kenyeret, ami volt a házban. Megkóstolták a szirupokat, kompótokat és elvitték. Ami maradt visszaraktam a helyére. Tíz perc múlva megint jött egy másik rendbéli, újból széthánytak mindent. Visszaraktam ami maradt, s újra jött egy másik rendbéli kozák. Délutánra felfortyantam ..., vigyék ami van! Akik jöttek újra, látván a rendetlenséget, nem vittek el semmit.” - mondta Nagy Dénes (szül. 1912-ben) szemtanú. Az átvonuló oroszok összeszedték az élelmiszereket és az órákat, nagy multságokat csaptak. Györfi Gyuláné lábfejét lőtte át egy orosz katona miután nem érte el célját a férje segítségével védekező asszonyánál. Kclemen Ilus és Rózi sikoltozni kezdtek mikor részeg oroszok rájuk támadtak. Gub András sietett a segítségükre, akire kézigránát dobtak, amely letépte egyik lábát, egész életére nyomorékká téve.

A környéken elfogott német és magyar katonákat Szovátán három rögtönzött táborba gyűjtötték össze. Az egyik a Parajdi úti iskola körül, a másik a Borbély fűrészüzem udvarán, a harmadik a mai Közüzemek tűzoltó szertárának helyén volt.

„ITT NYUGSZIK 10 MAGYAR KATONA. Így szól a vastáblára kezdetleges betűkkel írt felirat, a szovátai Nádas-csorgó közelében vaskorláttal ellátott sírhelyen.

Szovátai szemtanuk elbeszélése alapján:

1. Lengyel Árpád nyugdíjas, volt vízvezeték szerelő: Mint kíváncsiskodó gyermek felfigyeltem arra, hogy Agyagássy Ferenc háza udvaráról 4 orosz katona kíséri a mostani piac irányába 10 magyar honvéd uniformisba öltözött katonát. Utánuk mentünk többed magammal és leselkedve láttuk, amint az erdő alatt gödröt ásatnak velük, ami nemsokára sírjukká vált. Élénken emlékszem amint irataikat, fényképeiket az orosz katonák kíséretében lévő szovátai policárok, köztük Turzika fő fejedelmis összeszedte. Miután a gödör kiásódott géppisztoly sorozatokkal kivégezték a katonákat, akik még abban reményked-

tek, hogy elengedik őket. Az irataikat és fényképeket, amelyeken családtagjaik voltak, tudomásom szerint az elhantolásukat végző policájok átadták a községházán.

2. Özvegy Domokos Mártonné (Domokos néni): Kertünk végében dolgoztunk, amikor felfigyeltünk az erdő alatti jövés-menésre. Láttuk amint 6 magyar uniformisba öltözött fogoly katonát 4 orosz több szovátai policáj kíséretében felállított az erdő alatt és legéppuskázott. Sírtunk, de nem volt mit tegyünk. Láttuk amint a kivégzés után az áldozatok zsebeit átkutatták, magukhoz véve irataikat, a náluk lévő fényképeket és egyéb tárgyaikat. Utána a megásott sírgödörben elhantolták őket. Tudomásom szerint az iratokat leadták a községházán.

3. Vass Domokos, szovátai lakos. Vass Sándor fia, aki az események alkalmával fogságban volt. Édesapja néhai Vass Sándor elbeszélése nyomán mondja a következőket. Tudni kell, hogy Vass Sándor tulajdona volt az erdő alatti kivégző hely. 10 magyar katona, valószínűleg székely határőrök, tehát nem standbéli katonák, azzal voltak vádolva, hogy orosz partizánokra vadásztak. A községházáról kísérte 4 orosz fegyveres katona és több szovátai policár. A foglyokkal kiásatták sírjaikat, majd géppisztoly sorozatokkal leterítették őket. Édesapja Vass Sándor a kivégzés után magához vette irataikat, fényképeiket és utólag postán elküldte a Dunántúlon levő címekre.

4. Szabó Ernő, szovátai nyugdíjas tanító. Édesapja, néhai Szabó Mihály elbeszélése után, aki tolmácsként működött a községházán mondja a következőket: 11 magyar katona volt, mint fogoly bezárva a községháza pincéjébe. Egy közülük cseh nemzetiségű volt, aki, hogy mentse a bőrét azt vallotta, hogy 10 magyar katona társa mint partizánvadász lőtte az oroszokat. Bekísérték őket a jelenlegi piacon levő erdő alatti részre, ahol kivégezték őket. Irataikat a községházán átadták a korabeli ideiglenes eljáráságnak. Az elbeszélése szerint a Maniu gárdisták Észak-Erdélybe történő bevonulása alkalmával, a községi bírónak állított Badiu, volt erdészeti alkalmazott, a kezébe került szóban forgó iratokat, fényképeket és egyéb tárgyakat dühösen a tűzbe dobta és elégette.

Történt mindez 1944. év őszén, szeptember 15-e után, tehát az orosz csapatok bevonulását követően szeptember végén vagy október hónap elején.

A jelenlegi sírkeretet, amely kemény vasból készült 2,30 x 2,30 m, vas csőre szerelt téglalap alakú táblát Lengyel Árpád nyugdíjas, aki a Mester utcában lakik, korábban a közüzemek volt vízvezeték szerelője, készítette annak idején, és azóta is gondozza a sírt, halottak napján pedig gyertyát éget és virágcsokrot visz a sírra. Dícséret érte, mert megérdemli.

Lejegyezte [id.] Bíró Gábor."

A fennmaradt dokumentum ellentmondásai ellenére is hitelesen ábrázolja az eseményeket.

A Nyárad-völgyi és a Köhér környéki súlyos harcok sebesültjeit a Szovátán felállított ideiglenes kötözőhelyekre hozták. A legnagyobb ilyen hadikórház a katolikus egyház által épített kultúrházban volt, ahol zömmel román katonákat ápoltak. A fürdőtelepen a Szováta, Mária, Bírák és Sturza villákat alakították át hadikórházzá.

A kórházban elhunyt orosz katonákat Fülöp Lázár Templom utcai kertjében, a román áldozatokat a katolikus plébánia kertjében temették el.

Később, 1947. március-április hónapokban a szovjet sírokat exhumálták és a tetemeiket a "Hősök temetőjébe" vitték, idehozva a környéken eltemetetteket, mint például a fürdőtelep központi parkjában elhantolt hat katonát is. Két évre rá a román elesetteket a köhéri katonai temetőbe temették újra.⁹ Fekete Árpád: im., Fülöp Mihály tartalékos őrnagy (1927) és Szász Bíró Lajos adatközlők. * Az elesett szovjet katonák összegyűjtése később is folytatódott. 1949. november 2-án Szentsimonból és Nyárádszeredából hoznak át egy-egy tetemet.

Sokkal kevesebbet tudunk a magyar és német katonák nyugvóhelyeiről, mivel ezek ápolása, fenntartása nem volt veszélytelen a dühöngő "szocializmus" éveiben, mikor ezt, az "imperialista, horthysta, nacionalista bérenc" jelzőkkel és meghurcolással "jutalmazták". Jánosmezőben a két német katonasírt a lakosság műveletlenül hagyta. A Vargában két magyar katonasír volt, az egyik eltűnt a későbbi építkezések során, a másik gondozott. Felirata: ITT NYUGSZIK/BORDI VILMOS/ TŰZÉR SZ.[AKASZ] VEZETŐ/ 1915 - 1944.

A II. világháborúban elesett 80 szovátai:

Sor sz.	NÉV ÉS KERESZTNÉV	Születése éve/kora	Halála éve	Halála helye
1.	BAJKÓ ANTAL	1891/54	1944-45	Hadifogoly, SZU
2.	BAJKÓ ISTVÁN	1891/54	1945	Cyőr
3.	BAJKÓ LAJOS	1903/42	1945	Sopron
4.	BAKOS ANDRÁS	1925/30	1945	eltűnt
5.	BALOGH GYÖRGY	1910/33	1943	
6.	BÁLINT JÓZSEF	1896/49	1945	
7.	BÁRDOS JÓZSEF	1920/23	1943	
8.	BENKE JÁNOS	1896/		hadifogoly, SZU
9.	BIRÓ F. ÁRPÁD	1924/		eltűnt
10.	BIRÓ BALÁZS	1904/41	1945	Csehszlovákia
11.	BIRÓ FERENC	1886/58	1945	Tighina, SZU
12.	BOKOR F. DÉNES	1921		Hadifogoly, SZU
13.	BOKOR IMRE	1910/35	1945	
14.	CSISZÉR DÉNES	1888		Eltűnt
15.	DOMOKOS AMBRUS	1919/25	1944	Temes megye
16.	DOMOKOS BÉLA	1918/30	1940	Beszarábia
17.	DOMOKOS GYÖRGY			

[Erdélyi Magyar Adatbank]

18.	DOMOKOS LÁSZLÓ	1906/42	1948	Hadifogoly, SZU
19.	DÓSA JÁNOS	1917/27	1944	Mező csát
20.	DUKA J. JÓZSEF	1920/19	1943	Don
21.	ERCSEI LAJOS	1909/37	1946	Hadifogság, Kurszk
22.	FARKAS JÁNOS	1921/26	1947	Dobrovic, SZU
23.	FORSPECKER BÉLA	1914		eltűnt
24.	FÜLÖP ANDRÁS	1922		eltűnt
25.	FÜLÖP L. FERENC	1915/31	1946	Obidin, SZU
26.	FÜLÖP FERENC	1915		Hadifogság, SZU
27.	FÜLÖP S. JÓZSEF	1918/22	1940	Besarábia
28.	FÜLÖP L. SANDOR	1922/24	1946	Hadifogság, SZU
29.	FÜLÖP M. SANDOR	1921		Hadifogság, SZU
30.	FÜLÖP I. ZOLTÁN	1919/26	1945	Nagyvárad
31.	GÁBOR GÁBOR	1897/47	1944	
32.	GYÖRGYI ISTVÁN			
33.	HADHÁZI MIHÁLY	1887/58	1945	Focsani láger
34.	HAJDÚ ANTAL	1901/45	1946	Hadifogság, SZU
35.	HAJDÚ J. PÉTER	1922		Hadifogság, SZU
36.	ILYÉS MÁRTON	1905		Focsani láger
37.	JAKAB M. MIHÁLY	1922/22	1944	Aranysgerend
38.	JAKAB PÉTER	1907		Hadifogság, SZU
39.	JANKA JÁNOS	1918/29	1947	Hadifogság, SZU
40.	JANKÓ JÁNOS	1918/		Hadifogság, SZU
41.	KACSO SÁNDOR	1914/		Földvári láger
42.	KÁDÁR JÁNOS	1916/25	1944	Magyarország
43.	KELEMEN LÁSZLÓ	1906		Focsani
44.	KENESI J. ANDRÁS	1925		Eltűnt, SZU
45.	ID. KENESI JÁNOS	1895/49	1944	Földvári láger
46.	KINCSES DÉNES	1910/36	1946	Temesvári láger
47.	KRÁL I. JENŐ	1921		Földvári láger felé menet lelő tték
48.	LENGYEL ANDRÁS	1921		Szombarehely
49.	LŐRINCZI ALBERT	1922/22	1944	Nagyvárad
50.	LŐRINCZI JÓZSEF	1906		Hadifogság, SZU
51.	LŐRINCZI JÁNOS	/22		Fronton
52.	LŐRINCZI MIHÁLY	1922/22	1944	Fronton
53.	LUKÁCS J. JÁNOS	1925		
54.	ID. MADARAS ANDRÁS	1899/45	1944	Földvár
55.	MÁRTON BÉNI	1880		Fronton
56.	MÁRTON MIHÁLY	1924		Fronton
57.	MÁTÉ LÁSZLÓ	1912		Magyarország
58.	MARE IOAN	1909/44	1943	Nicolaevska, SZU
59.	MEGYES I. JÁNOS	1913		Hadifogság, SZU
60.	MÓGA SÁNDOR	1919/35	1944	Földvár
61.	NAGY ANDRÁS	1924/20	1944	Földvár
62.	PIROSKA KÁROLY	1922/22	1944	deportálás
63.	SZABÓ DEZSŐ	1922/22	1944	Fronton

[Erdélyi Magyar Adatbank]

64.	SZABÓ GYÖRGY	1890/54	1944	Uzvölgye
65.	SZABÓ KALMÁN		1944	
66.	SZASZ GYÖRGY	1891/53	1944	Földvár
67.	SZIKSZAI I. ÁRPÁD	1925		Földvár
68.	SZOMBATHI SÁNDOR			Eltűnt
69.	TÚROS DÁVID	1914		Földvár
70.	VARGA JÓZSEF	1918		Földvár
71.	VERESS J. JENŐ	1916/28	1944	Galicia, SZU
72.	BOKOR KÁROLY			
73.	GOMBOCZI MIHÁLY	1924		
74.	KACSÓ JÁNOS			
75.	KISS ALBERT			
76.	KISS DÉNES		1944	Tiszalök
77.	KISS MARTON	1913/32	1945	Szaratov, SZU
78.	MÁTÉ DÉNES	1906/39	1945	Siófok
79.	TÍMÁR SÁNDOR		1943	
80.	TOMKA GYÖRGY			
81.	IFJ. DOMOKOS FERENC			